

ملا فضل الدین

№25 ЦѢНА 12 К. МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ

۲۵ قیمتی ۱۲ قہک

ЛНТОГ. С. БЫХОВА

ایویم یخیلدی، من کلس آدم بیر آنک پول ووروب باغ آلدیم، ایندی ایشیدیرم که اوروس الی دگوب،
چوله آتماقدان سوایی بیر چارهم یوخدر.

آدریس: قفلیس، داویدوف لوجسی لمر، ۲۴.

Тифлис, Давидовская №24.

Редакция журнала „МОЛЛА-НАСРЕДДИН“.

تلفرام ایچون آدریس: قفلیس، ملا نصرالدین.

Тифлис, „Молла-насреддин“.

اعلان قیمتی: یطیلت ایله قنای صحیفه سطر

۱۰ قبق، دال صحیفه ۷ قبق. آدریس دهگیشمک

حق ۳ دانه یدی قبق لك مارقه در.

فافازده و روسیده: ۱۲ آبلنی - ۵ منات

۶ آبلنی - ۳ منات

۳ آبلنی - ۱ منات ۶۰ قبق

اجیبی ملکنارده: ۱۲ آبلنی - ۶ منات

۶ آبلنی - ۴ منات

تک نسخسی اداره مزده ۱۰ قبق،

اوزگه شهرارده ۱۲ قبق.

ادبیات

زاهدلره آغ گل دستهسی

ای واعظ، ای اهام پنبان شریعت!
ای سارق ملت!
ای بانیء محویت! ای ناظم غفلت!
ای صانع بدعت!

باق بیزده نه پارلاقدی سنک محترعاتک
چهل اوزره ثباتک
یوق، یوق! هله مستوردی ماهیت ذاتک
تشبیه صفاتک

آت خرقه نرویرگی گورسون سنی ملت
قالسون دالی امت
کبجیز بو قویونلق ایشه ای گرک طبیعت
ییلدی بو جماعت

من بعد اولاماز دام، بو خلوتنگه محراب
خلق اولدی رها یاب
یاتمیشار آیلدی، چیمارک باشقچه دولاب
ساز ایت یسگی گرداب

گون ایستی، کلفت غمی ایتسون سنی تبدیل
آجلق نه ایش ییل!
ملت قازانوب رنجله ویرودی سنه هر ایل
اولدی ییله سائل

یوزلرجه دول عورتلری قبل صیفه من آزاد
اولسون ییله دلشاد
قالسا گنه بش آلنیسی بسدر ایوی بریاد!
ای شوقلی فرهاد!

یوز صیغه داغیلون
خلقک یوزی گولون
هرکس بیرین آلون
قیلون سنی دریاد!

« مردم خیال »

کار ایتمه جکدر داهای عارفلره تکفیر!
انسانلارا تحقیر
گبت کارگه یاهو! نهیه لازمدی بو تزویر
برسبزدی بو قدیر

عمامه نی قوی ناقچه یه باس باشه پایانی
برکیت ال ایانی
گبی جاریقی مردانه چه، ساز ایله اورانی
آت گوزگی دارانی

فورشاغیده آج، باغلا قایش، بوشلا عبانی
آت شالی، ردانی
قوی ساققال آغارسون، داهای ترک ایله خانی
ترک ایت آ فانی!

مفته چورک اولماز سه ایش دوشه گوروسن
یاختی جوت اکرسن
قالبن دی وجودک ایی کریم چه کرسن
عسرتده چکرسن

زنا

ہا آدم ایستور حرمی یون، دینسون، اولمور، انسانی اوز ہائے قویورلار، دیندیریرلر۔

گنہ ییر یارا آنا آتالارنہ لعت اولمشلار باشلیوبلار ملتیزی چاندیرماغه، آزدیرماغه، گنہ ییر یارا یدی آرخادان دوتلری تون به تون دوشملر قلدی مردار اللرنه آلوب مسلمان قارداشلاری معنیت عالیه دعوت ایلبورلر، معارف یولنه چاگیرلار، اوخوماق و یازماق دنپاسه ایتهلبورلر، و یونک کیمی ییزلره یاراشمبان عمللری نشان ویرمک ایستورلر۔

ییر ایستدیم دینبیم، بلکہ هوروب هوروب یورولار، و اوخوجیلرینده گورورلر که چوخاندنر گوشده اگلشوب ییر سوز دانتبیرام۔

نه قدر ایستدیم دینبیم — اولمادی۔

آخر بو حرامزاده لر یزدن نه ایستبورلر؟ یعنی دیبورلر علمز آرتسون؟ جوخ عجب، علمز آرتدی، و ییزیم طیبیلرده باشلا دیلار دایرلیخ حکیمک آلتی یوز آتمچی داواسنی ناخوشلارک جانه دوگه گنہ، اما ییلر سگرمی یونک معناسی نهدر؟ یونک معناسی اودر که اللہک بالاسنه گمش کافر ایرلیخ حکیمک دوتقوز یاغندان، نه ییلیم بلکہ ایت یاغندان قایرلمش، و جاضر ایله قاریتمش داواسنی حکیملریز باشلابوللار مسلمانلارک پاک و مسلمان بدنلرینه دوگوب ناخوشلاری کبف آزاریدن خلاص ایلمسونلر، گویا که، معوذ بالله، نه الله وار، نه اونک بندلریندن خبری وار، گویا که معوذ بالله، محمد علی شاد گوگه قالدخوب، اللہلق ادعاسی ایلبور، و بیچاره اللہک باشنی ایله قاتوب که یازریق یادیدن بندلرده چیخوب، اولارک ناخوشقلاریده چیخوب، گویا، خدا نسکرده، کبف آزارلاری لاریک اولمگی، دیرلمگی نایاک ایرلیخ لڑک التدمر۔

علم، علم، بودا سکا علم؛ داخلی سوزک نهدر؟ یوخه دیبور سن تجارتز آرتسون؟ بلی، نه عیبی وار، آرتسون، یعنی سنک سوزک بودر که تاجرلریز اسلام مانلرینه کفایت ایلمیوب تجا رتلرینی یورویا شهرلرینه یریتسونلر، و اورالردان مال گتوروب مال آبارسونلار؟

جوخ گوزل، یعنی سنک سوزگدن بو چیمخیرمی که مسلمان قارداشلاریز ییر قدر دنیا متغنی آدیه مجبور اولسونلار آیالارایله نجش المسانلارک ایچینده قالب اولارک مردار پیشمشلرینی و ایرمنی جورملرینی یسونلر؟

تجارت، تجارت، بودا تجارت، یوخسا مدنیتدن دانتبیرسان، یعنی یاپونبادان که آرق اولمباچاقان؟ اما یاپونیانک نه ویچنه، یاپونیا وزیر مختاری روس یا فرانسوز وزیرینک ایوینده اجنبی طعانی یمکن قورخمور، چونکہ یاپونیاالی نه آلتبور دین نهدر، شریعت نهدر، اما آئی مسلمان قارداش، سن نتیجه راضی اولارسان که سنک مسلمان قارداشک آدینی دیلامات، نه ییلیم نه زهمار قویوب گیتسون کافرلر ایچینده آخرتنی دنبانک یش گوللیک قوری شهرته ساندون؟ هامی محروم مظفرالدین شاه اولای ییلزکه

یورویا سفرینه گبندنه حتی اوزیله مرتبه خان آبارمشدی، و وینا شهریه چانان کیمی صدر اعظم میرزا علی اصغر خان حکومته یازی ایله خبر ویرمشدی که رمضان آیی قورتارمینجه، شاه مین رکت نافله نمازنی ادا ایتمینجه هیچ ییر کس ایله گوروشمبجک۔ یورویا غازیشری بو خصوصه شبرین مقالہ یازمشیلار۔

بودا سکا مدنیت۔

یوخسه قیزلاریزک اوخوماغندن دم وورورسان؟ باخ، ییر قولاغ آس گور سکا نه دیبورم؟ سن ایندی حاضرسان ثبوتہ یقورسن که قیزلارک اوخوماقی واجب ییر امردر۔ ایندی گور من سکا به دیبورم۔ یله توتاخ که قیزک اوخودی اولدی باسواد، یعنی الی قلم توتان، اوخویان و یازان، یله توتاخ که ییرگون سنک قیزک ییر کتایچی دکانه گلوب گوردی که کتایلارک ایچینده اوج دانه گوزل جلدلنش کتاب وار، ییرینی آندی الیه که گورسون نهدر، باخوب گوردی که باشندان یکه حروفات ایله یازیلوب؛ کشف الحقائق، تفسیر قرآن شریف نورک آذربایجان دینلده ایکمچی جلد، مؤلفی و ناشری؛ اقل العلماء میر محمد کریم، صدر غوبرنسکی مجلس و قاضی شهر باکو۔

سنک قیزک هین کتابک ۵۸۷ مجی صحیفه سینی آچه، گورمبجک که قاضی شهر باکو میر محمد کریم آغا ییر شبرین روایت باشلیوب، بو روایت ییر کیشی ایله ییر آروادک زنا ایلمگی بارمسندهدر، یازیلوب که: خلیفه ثانی عمرین الخطاب زمانده مغبره ابن شعبه بصرهده والی اولان زمانده، ام حبیل حجاج ابن عتبکک آروادی ایله زنا ایلیدی، یازیر که بونی دورت قارداش گوردی، و بولارک هر ییرسی گوردیکارینی نه جورونه تفصیل، ایله شهادت ایتدیلر، قاضی جنابلری بو احوالاتی جوخ شبرین قل ایلبور، او قدر لذاتی روایت ایدیر که هر ییر اون یاشنده مسلمان اوشاغی اوخوسا، آتاینک یانه گلوب دیبمبجک: آتا، منی ایولندیر، دخی من علملی و تجربیلیم، دخی اوشاق دکلم، چونکہ میر کریم آغانک قرآنیک تفسیرینه کیشی ایله عورتک یاتماقنک و مقاربت ایلمکینک، هر ییر عملنی و هر ییر قصصینی اورگندیم، دخی زفاف کچمسی مگا تعلیم ویرمک ایچون ینگه زاد لازم دکلم، میر کریم آغا بو ایشلرک جمعینی آد به آد یازوب، یعنی، اول نه ایلمک لازمر، سورا نه ایلمک لازم، خلاصه، هامی سینیده اوتانورام دیبمگه، اما قاضی جنابلری نه دهنه، اوتانمبوب۔

سوزومز یوخسدر که حاجی زین العابدین جنابلری خرج چکوب قاضی میر کریم آغانک تفسیرین چاپدان چیخاردوب که ساتیلان کتایلارک پولی قاشیه جاسون، اما ییز بونی دیبوریک که اگر بو تفسیری ملتز ایچون حاجی جنابلری متغنی ییلدرسه، قوی ایلده راضی اولسون، هین کتابی ییر نسر الله بندهسی وورسون قولتوغنه، گلسون حاجی جنابلرک اهل خانه سنک ایچینده وخارینه آد ویردیگیز ۵۸۷ و ۵۸۸ مجی صحیفه لری اوخوسون۔ اگر حاجی جنابلاری راضی اولسا، او اورگه ییر ایشدر۔

اما راضی اولماسه، (و یقین که راضی اولماسه، چونکه هیچ ییر حبالی انسان راضی اولای ییلمز) بلی، اگر راضی اولماسه، او وعده ییز مصلحت گوروریک که حاجی جنابلری قاضینی چاغروب دیسون:

با طهر مده محترم بخار اردن شکر افندی با تو زاده

قربان اولوم سنی دوغان آنا بی

سنی دوغانی، آی اوغلان شی سالی بی

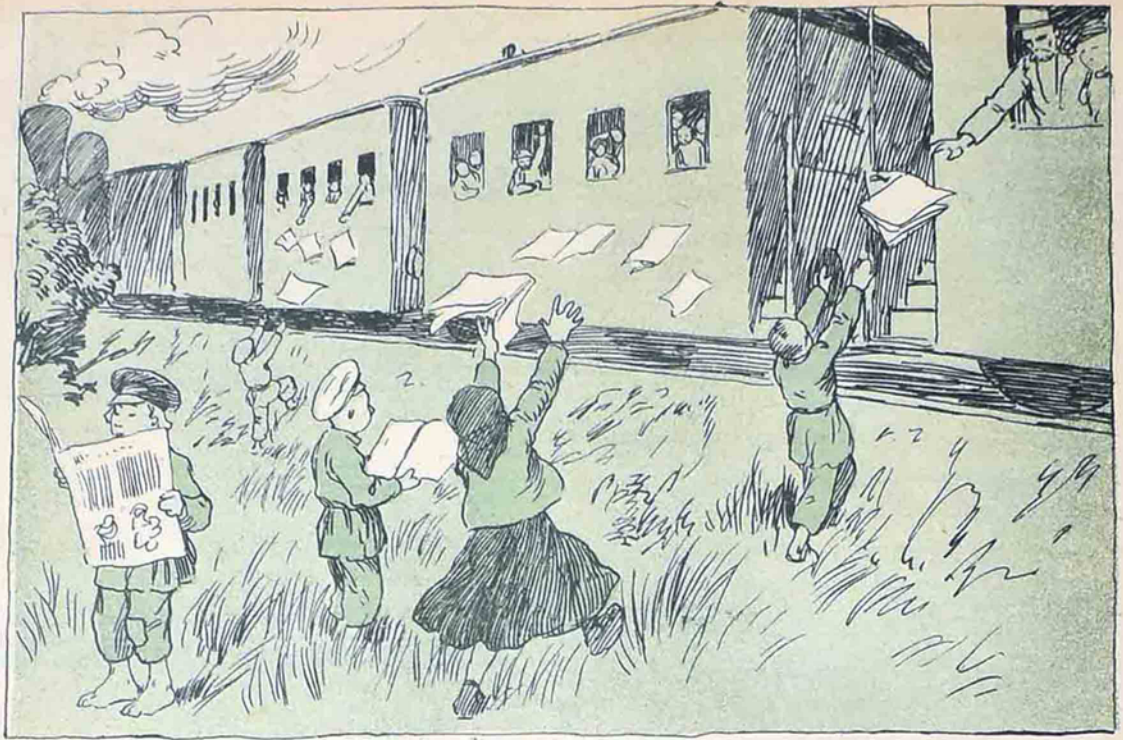
طریق ایلدیر

طریقونلی بیر افندی آروادی اولندن اون بیش سورا

بر اوغلان ایل کف دکر

خانم عایب اولسا بو تومانلاری بیر آز اوزون ایل
— سن الله اتزی توکمه، یله بیلم سن حاجی میرزه
ایرامیم آغادان چوخ بیلمسن.

اوروس اوشاخلاری مسافردن غازیت ایستورلر که اوخوسونلار.

روشنیر

مسلمانچیلقدده دمیر یول.

مسلمان اوشاخلاری مسافری داشا باسیرلار.

آقای من، زنا ایکی قسمدر، بیر زنا ی غیر محصن، بیر
یسده زنا ی محصن،

یازیچی لقمده زنا ایکی جوردر، بیر زنا ی غیر محصن،
بیر زنا ی محصن، معناسی بؤدر، مقدس بیر کتاب صحیفه لرینده
قاحتیه خانه لرده داییشیلان سوزلری یازوب چاپه ویرمک قلم زناسیدر.
بالاج، اوخوچیلریمزدن عذر ایستدورمک.

« ملا نصرالدین »

✽ اعلان ✽

باکوده حاجی زین العابدین تقی یوفک ایونیده بعض وقتلر آدم
دوگنه ص. قتیپوف، پیرلس منصور میرزا، ر. محمد بگوف،
ح. حنفوف، م. جعفروف، جنابلری کتایب ویرمیدیکدن یازوب
خبر ویریریک که هر یرده قولی جومات و بوئی یوغون آدم...
وارسا، دورموب تیز باکویه گیتسون.

✽ ملی تصنیفه نظیره ✽

تیز یات ای ملت غافل! سکا لازمدی جهالت
یات برادر، گیمجک اونله قباغه گنه ملت

نازیله یات، اول فراغت
بوندا در عزت شوکت

علمدن ایله حذر قویما اوشاغک اوخوسون نا
دوشمه سون ذلته آخرده یاراشماز سکا ذلت

علم غفلت، اوگا اوگرت
نا اوخوسون سکا رحمت

نوجوانلار شو گوزل فرقه مزی ترقیه سالدی
آلگنلر تسبیح اله اونلارا یوز مین ایله لنت

ورد لنت، ایله صنعت
اونلارا واردی لیافت

اونلارک سوزلریدر کافر اولاق ییزده اولار تک
یوز آجیق عورتمز ایلیه بولواردا سباحث

بیله ملت، اولو بد بخ
چشمجک دهره ذلت

ملالارنان بولارک واردی آراسنده خصومت
گوره سی گوزلری یوخ اونلاری، ایله شامت

بو عداوت، بو شقاوت
ندی بو قدر شرارت ؟

گاه تیاتر چیقاروب خلقه عجب نوخته وورورلار
قویبورلار اوتوراق بیر زمان آسوده قسراغت

بو سفاغت، بو بطالت
اولونوب اونلارا صنعت

گاه حدیثه دولاشوب گاه دیورلر نهدی مته
یوخدی بو تازه جوانلاردا نه دین و نه طریقت
وای شریعت، وای طریقت
سکا ایقتزار اطاعت

نوحه سنده ایروان شاعری یازمشدی اوروجلوق
تازه مذهب لر ارا واجب اولوبدر ینه هر وقت (*)
چکدین زحمت، سکا رحمت
ای ییزسم شاعر ملت

گاه غازیقلرده ایسلرلر هامی مؤمنلری رسوا
گاه گوزل ملایا ژورنالدا یازارلار بیلله نهمت
اولما بد بدیخت، بدی نهمت
بو عداوت، بو شامت
بو کالت، بو خصومت
سینه بیر ایلبون عبرت!

(*) «ذاکره» تخلص شاعرک شهریمزده تازه مذهب و کهنه مذهب
سوزلرینی مجرمده سینه زن واسطه سبله شیوع ایتدیرمگه اشاره در.
امضا: « یتیم جوجه »

✽ قافقاز خبرلری ✽

نوخی — شهرده تازه مکتبلرک آچیلدینی ایچون داهما
بیکار آدم یوخدر. آنجاق مین نفره قدر گنجیه گوندوزک اون آلتی
ساعتنی اییک زاوودلارینده گونی سکر قیقه ایشلمکده درلر.
دوغرودان بو طور صنعت مکتبلرینک برکتدن نوخو جوق
قباغه گیمجکدر.

گنجیه — توت یتیشدیکگی ایچون شهرده انقلاب باشلانور
حتی مالارک باریشماقی تمطیله دوشدی. چونکه شهرده سودا
ناخوشلنی آرتدینی ایچون اجتماعه اذن ویریلیر. ایشلر قالوب
توت سویوانا.

قتلبس — شیخ الاسلامک شیطان بازاردان خارجلر ایچینه
کوجمگینک آچینغه، شیطان بازار کبچی ساقاللاری و ایللر ایله
ماز قیلیمان کابلاوی لر شاه عباسدان یادگار قالان مسجدده گوندیه
یدی دفعه نماز قیلماقده درلر، الله بولاری بد نظردن ساخالسون.
عشق آباد — شیخی، اصولی مباحثه سی باشلانیدی. سید مامید
آغا رأینی گزله دیدیکدن باقاللار و داباغلار طرفدن پروتست
اولوندی.

باطوم — تهریزی طلبه جواد یدی ایلدیر که وطندن چیخوب
ایندی دیور که: الله قویما، بو ایل وطنه گیمجگم، گیدوب گو
ره جگم که بیر اوغولم اولوب، آدینده قویوبلار محمد علی. بیش
نومن گوز آیدیلنی ویرمچگم.

✽ سالیاندان ✽

سالیاندا بیر رأس حاجی ملا میر باقی آغا واردر. نیجه
گوندیر که مطربلرین بازاره گولمروب او آداملاری چاغرتدیریر

اولوسینک گورینه اولسونلار. باطومدا تیز تیز نماز قیلانلار. زیرده نفت ساتان علی عثمانلار. قوبادا ملا بابالار. ولادیقاقازدا جنابلار. ایرواندا تاجار باشی. خراساندا سیفه اولانلار. کور دمبرده اوشاق بازلار. سوخومدا کورپی باشندد سلامیلار (یامامزادا! اگر ماندادی. هیچ...). نخجواندا گوی قورخاقلار هامبسی کمال منانت ایله بیرله شوب. دوتن هر پارتیه اوز ایچیریدن بیر نیچه آدام انتخاب ایلوب قوبایه حاجی ملا بابانک یانه گوندردیلار. مذاکره قوبولان مهم مسئلهلردن بیرسیده محمد علی شاهک ایرانه گیتنگک قباغه بیر سد حاضلاماق اولاجاقس.

﴿ ولادیقاقازدان ﴾

بورادهکی قونسلخانهک بیر فراشی وار قدیر آدلی. پوت یاریم آغرلنده بیر قلیج و نوح ایامندن قالسا بیر توبانچه باغلوب یلبنه. بیر شیر خورشید نشانیده بند ایلیوب یاخسنه. اوزیده هر کس بیر یرده مخفی صحبت ایدن زمان اوساعت جبرئیل کیمی نازل اولوب باشلیور ایلت سوروشماغه. هر کسک که بلیطی یوخدر یاده که یاتنده دگل. ذری سویتوق چالوب قاراداوویی چاغروب دیپور که: آغا قاراداووی. بولار سیاسی صحبت ایلیورلر. حتی. دوتن گنجیه. بیر هشتیری یوگا ایسکی منات رشوت ویروب که منی پولیهیه شیطانلما. سحریسه بیچاره قویوب قاجوب. شهر هجانلادر. قباغه بویوک مصادملر گوزلور. مخلصگر: گنجیه گزن

﴿ پوچته قوطوسی ﴾

باطومدا «بیر گوزلیه»: مکتبلی ن. ر. ی. ب. جنابنک گوردیگی یوخوسنی سندن ایستوریک. بو بارده سکا خدمتمز اولار.

مدیر و باش محرر: جلیل محمد قلی زاده.

خسته شاعریمز ایچون اغانه گوندرن محترم اشخاصک
آدلاری و اغانه لرینک قدری :

باطومدا یحیا حاجی زاده جنابلری واسطه واسطه یقینان اغانه:
آغا محمود جنابلری ۳ منات
محترم تاجارلردن حاجی علی پاشا قارا حسن ۵ م.
یحی حاجی زاده ۵ م.

جملاتی ۱۳ منات

بو مبلغ گوندریلوب: شماخیده حاجی عبدالرحیم صدوق جنابلریه

اداره دن اعلان

ملا نصرالدینک ایکنجی. اوجومچی. دوردمچی و بشمچی
ایلینک جلدلنش کتابلاری و بوش جلدلری ساتیلماقدرد.
جلدلرک اوستده مارک شکی و آدی. مجموعه نک تاریخی
قرل ورق ایله بایبلوریدر. قیمتلری اداره ده: ایکنجی. اوجومچی
و دوردمچی ایلی ۶ منات. بوش جلدی ۷۰ قک. پوچه
خرچی ایله: ۲ مچی. ۳ مچی و ۴ مچی ایلی ۷ منات. بوش
جلد ۱ منات. ۵ مچی ایلی اداره ده ۵ منات. پوچه ایله ۶ منات.

﴿ ملا نصرالدین زورنالی آلبرلار. نو. اولاردا گیدیرلر آغانک خدمته. عرض ایدیرلر آغا. بیزه نسبت نه خدمتگر وار؟ آغا آدم کیمی دیله گلوب. زبان حالیه دیپور که: ملا نصرالدین آلوب اوخومیک. دیپورلر نیچون؟ آغا دیپور: اوراسنی سز بیلمزسگر. آنجاق من سیزه دیپورم که ابتدیه کیمی سیزه خاطر. اما بوندان سورا داهای ملا نصرالدین اوخومیاچاسگر. اولاردا آغانک مریدلرک قور خوشندن باشی اوسته دیپوب گیدیرلر آغانک اصول جدید مکتبه. جناب معلومه بولاری فیض یاب ایتمکدن اونری شاگردلرک بیرینه خطاب ایدیر که دور ایاغه بیر نطق سویله. شاگرد ایانه دوروب قوبوللار ایله کیچیلرک ناغلی دیپور.﴾

ایندی آی ملا عمی! سنی آند ویریم سالبانک تازه تر قا ضیسی حاجی ملا عبدالملک منبرلده دانشدینی قاراوللی لره این یک انگشت مراسلره پراشو تیزلق ایله چاپ ایدمسگر.
امضا: سالبانلی

﴿ معیشتزه دایر ﴾

قیزیشدی ایستی یاییمز گولورلر صد هزار ایلن
دولوبدی شیشه لب لبب یامانجه جوخ بیسکار ایلن
چکوب قطاری شیشه معلم ایله ایستودیت
دولوبدی پاسلی کوچملر شاگرد بد فکاریلن

گلوبدی شهر گجه دن و ترتر ایله کندرلرک
معلمان بیز تیزت یالانچی جوخ قار ایلن

باخیر یانیر اوشاقلارا ییزیم بو پیر کاش پیش
دوروبدی یولدا حظ ایدیر النده بیر خیبار ایلن

ترقی در آ ملا عمی! نظر یتور فلان یرره
هامی دوتوبدر الده می ایچیرلر آشکار ایلن

سن آجما فالنی آمان ییزیم تازه جوانلارک
اینانسا سویلسم اگر دولوب آرا نثار ایلن

خرابه لندی خانمزم آچیلدی مکتب زنان
دینی یوخدر جوانلارک گولورلر افتخار ایلن

سوروشما حال شیشه نی یوخومدی حال یازماغا
تمایبسی زانبدیلار اوشاق. می. قمار ایلن

گورویده حال شیشه نی قوجالدی میرزه قوشونملی
بازار نیچه ببله غزل گوزله. آه و زار ایلن
(میرزه قوشونملی)

﴿ قورخولی خبر ﴾

پارتیلرک بیرلشمسی

شماخیده شیخ طاهرلیر. گوجایداد دورت آروانلیر. آغده شدا مسجد خوزنی اوزون پایاخلار. نوخوده جیرت جو بوغی چکنر. گنجده سیدلر. باکوده یسگی یتمه یازیلیر. تبریزده مشدیلر. عشق آباددا لوطی لار. تقلبده شیطان بازار آشبارلاری. (یامان آدامک

آلبانیا اغتاشنه دایر

آفستریا : آغاجی احتیاط ایله سیلکه ملک لازمدر، آلمان اوز اوزینه دوشه جک.